

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Confessio Fidei Exhibita Invictiss. Imp. Carolo V. Cæsari
Aug. in Comicijs Avgvstæ. Anno M. D. XXX.**

Melanchthon, Philipp

Vitebergæ, 1542

VD16 C 4714

De Votis Monasticis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35748

DE VOTIS MONACHICIS.

A Pud nos in oppido Turingia Isenaco Fratua
Aciscanus quidam fuit ante annos triginta, Io-
hannes Hilten, qui a suo sodalicio coniectus est in
carcerem, propterea q̄ quosdam notissimos abusus
reprehenderat. Vidimus enim eius scripta, ex quib-
us satis intelligi potest, quale fuerit ipsius doctri-
nae genus. Et qui norunt eum, testantur fuisse se-
nem placidum, & sine morositate grauem. Is mu-
ta praedixit quae partim euenerunt hactenus, par-
tim iam uidentur impendere, quae non uolumus re-
citare, ne quis interpretetur ea, aut odio cuiusquam,
aut in gratiam alicuius narrari. Sed postremo cum
uel propter aetatem, uel propter squalorem carce-
ris in morbum incidisset, accersuit ad se Guardia-
num, ut suam ualitudinem illi indicaret, cumq; Guar-
dianus accensus odio Pharisaeico, duriter obiurgare
hominem propter doctrinae genus, quod uide-
batur officere culinae, coepisset, tum iste omissa iam
mentionem ualitudinis ingemiscens inquit, se hu-
iurias aequo animo propter Christum tolerare,
cum quidem nihil scripsisset aut docuisset quod la-
befactare statum Monachatum posset, tantum
notos quosdam abusus reprehendisset. Sed alia
quidam

quidam, inquit, ueniet anno Domini M. D. XVI. qui destruet uos, nec poteritis ei resistere. Hanc ipsam sententiam de inclinatione regni Monachorum, & hunc annorum numerum, postea etiam reppererunt eius amici perscriptum ab ipso in commentarijs suis, inter annotationes quas reliquerat in certos locos Danielis. Quanquam autem quantum huic uoci tribuendum sit, euentus docebit, tamen extant alia signa, quæ nuntiantur mutacionem regno Monachorum, non minus certa, quam oracula. Constat enim quantum sit in Monasterijs hypocrisis, ambitionis, auaricie, quanta inscitia, & indoctissimi cuiusq; seruitus, quanta uanitas in concionibus, in excogitandis subinde nouis aucupijs pecunie. Et sunt alia uicia quæ non libet commemorare. Cumq; fuerint olim Scholæ doctrinæ Christiane, nunc degenerauerunt uelut ab aureo genere in ferreum, seu ut cubus Platonius in malas harmonias degenerat, quas Plato ait exitium afferre. Locupletissima quæq; Monasteria tantum alunt ociosam turbam, quæ ibi falso pretextu religionis hœluatur de publicis elemosynis Ecclesiæ. Christus autem admonet de sale insipido, q̄ solet effundi, & conculcari. Quare ipsi sibi Monachi his moribus fata canunt. Et accedit nunc aliud signum.

X ij quod

DE VOTIS

quod passim autores sunt interficiendorum bonorum uirorum. Has cedes Deus haud dubie breuiter ulciscetur. Neque uero accusamus omnes, Arbitramur enim passim aliquos uiros bonos in Monasterijs esse, qui de humanis cultibus moderate sentiunt, nec probant se uicium, quam exercent hypocrite apud ipsos.

Sed de genere doctrinae disputamus, quod nunc defendunt Architecti Confutationis, non utrum uota seruanda sint, Sentimus enim licita uota seruari debere, sed utrum cultus illi mereantur remissionem peccatorum & iustificationem, Vtrum sint satisfactiones pro peccatis, Vtrum sint pares baptismi, Vtrum sint obseruatio preceptorum & consiliorum, Vtrum sint perfectio Euangelica, Vtrum habeant merita supererogationis, Vtrum merita illa applicata alijs saluent eos, Vtrum sint licita uota his opinionibus facta, Vtrum licita sint uota, quae praetextu religionis tantum uentris & occulta causa suscepta sunt, Vtrum uere sint uota, quae sunt extorta aut inuitis, aut his qui per aetatem nondum iudicare poterant de genere uitae, quos parentes aut amici intruserunt in monasteria, aut de publico

publico alerentur, sine patrimonij priuati iactura. Vtrum licita sint uota, quæ palam uergunt ad malum exitum, uel quia propter imbecillitatem non seruantur, uel quia hi qui sunt in illis sodalitijs, coguntur abusus Missarum, impios cultus sanctorum, consilia seuiendi in bonos uiros, approbare & adiuuare. De his questionibus disputamus, Et cum nos in Confessione pleraq; diximus de eiusmodi uotis, quæ etiam Canonēs Pontificum improbant, tamen aduersarij iubent omnia quæ produximus reijcere. His enim uerbis usi sunt, Ac operæ precium est audire, quo modo cauillentur nostras rationes, & quid afferant ad muniendam suam causam. Ideo breuiter percurreremus pauca quedam argumenta nostra, & diluemus in his obiter cauillationes aduersariorum. Cum autem hæc tota causa diligenter & copiose a Luthero tractata sit, in libro cui titulum fecit De uotis Monasticis, uolumus hic librum illum pro repetito habere.

Primum hoc certissimum est, non esse licitum uotum, quo sentit is qui uouet, se mereri remissionem peccatorum coram Deo, aut satisfacere pro peccatis coram Deo. Nam hæc opinio est manifesta contumelia Euangelij, quod docet nobis gratis

Y ij donari

DE VOTIS

donari remissionem peccatorum propter Christum, ut supra copiose dictum est. Recte igitur citauimus Pauli locum ad Galatas, Euacuati estis a Christo, qui in lege iustificamini, a gratia excidistis. Qui querunt remissionem peccatorum, non fide in Christum, sed operibus monasticis, detrahunt de honore Christi, & iterum crucifigunt Christum. Audite autem audite, quomodo hic elabantur Architecti Consutacionis. Pauli locum tantum de lege Moysi exponunt, & addunt Monachos omnia propter Christum obseruare, & conari propius secundum Euangelium uiuere, ut mereantur uitam aeternam. Et addunt horribilem epilogum, his uerbis. Quare impia sunt, quae hic contra monasticen allegantur. O Christe, quamdiu feras has contumelias quibus Euangelium tuum asficiunt hostes nostri. Diximus in Confessione remissionem peccatorum gratis accipi, propter Christum per fidem. Si haec non est ipsa Euangelij uox, si non est sententia Patris aeterni, quam tu qui es in sinu Patris, reuelasti mundo, iure plectimur. Sed tua mors testis est, tua resurrectio testis est, Spiritus sanctus testis est, tota Ecclesia tua testis est, uere hanc esse Euangelij sententiam, quae consequamur remissionem peccatorum, non propter merita, sed

ta, sed propter te, per fidem. Paulus cum negat homines lege Moysi mereri remissionem peccatorum, multo magis detrahit hanc laudem traditionibus humanis, Idq; aperte ad Colossenses testatur. Si lex Moysi quæ erat diuinitus reuelata, non merebatur remissionem peccatorum, quanto minus istæ fatuæ obseruationes, abhorrentes a civili consuetudine uitæ, mereantur remissionem peccatorum. Aduersarij fingunt Paulum abolere legem Moysi, & Christum ita succedere, ut non gratis donet remissionem peccatorum, sed propter opera aliarum legum, si quæ nunc excogitentur. Hac impia & fanatica imaginatione obruunt beneficium Christi. Deinde fingunt inter hos qui obseruant illam legem Christi, Monachos propius obseruare, quam alios, propter hypocrisin paupertatis, obedientiæ, & castitatis, cum quidem omnia sint plena simulationis. Paupertatem iactant in summa copia rerum omnium, obedientiam iactant, cum nullum genus hominum libertatem habeat maiorem, quam Monachi, De coelibatu non libet dicere, qui quam purus sit in plerisque, qui student continere, Gerson indicat. Et quotus quisq; continere studet. Scilicet hac simulatione propius secundum Euangelium uiuunt Mo-

X iij nachâ

DE VOTIS

nachi. Christus non ita succedit Moysi, ut propter nostra opera remittat peccata, sed ut sua merita, suam propiciationem opponat iræ Dei pro nobis, ut gratis nobis ignoscatur. Qui uero præter Christi propiciationem propria merita opponit iræ Dei, & propter propria merita conatur, siue afferat qui remissionem peccatorum conatur, siue afferat opera legis Mosaicæ, siue Decalogi, siue Regule Benedicti, siue regule Augustini, siue aliarum Regularum, is abolet promissionem Christi, abiecit Christum, & excidit gratia. Hæc est Pauli sententia. Vide autem Carole Cæsar Imperator clementissime, uidete Principes, uidete omnes ordines, quanta sit impudentia aduersariorum, cum Pauli locū in hanc sententiam citauerimus, ipsi adscripserunt. Impia sunt quæ hic contra Monasticen allegantur. Quid est autem certius, quam quod remissionem peccatorum consequuntur homines fide, propter Christum? Et hanc sententiam audent isti nebulones impiam uocare. Nihil dubitamus quin si admoniti fuissetis de hoc loco, eximi e Consuetudine tantam blasphemiam curassetis. Cum autem supra copiose ostensum sit, impiam opinionem esse, quod propter opera nostra consequamur remissionem peccatorum, breuioribus in hoc loco erimus.

Facile

Facile enim inde prudens lector ratiocinari poterit, quod non mereamur remissionem peccatorum per opera Monastica. Itaque & illa blasphemia nullo modo ferenda est, quae apud Thomam legitur, professionem Monasticam parem esse baptismo. Furor est, humanam traditionem, quae neque mandatum Dei, neque promissionem habet, equare ordinationi Christi, quae habet & mandatum & promissionem Dei, quae continet pactum gratiae, & vitae aeternae.

Secundo. Obedientia, paupertas, & coelibatus, si tamen non sit impurus, exercitia sunt ἀδελφεία φροσύνη. Ideoque sancti uti eis sine impietate possunt, sicut usi sunt Bernardus, Franciscus & alij sancti viri. Et hi usi sunt propter utilitatem corporalem, ut expeditiores essent ad docendum, & ad alia pia officia, non quod opera ipsa per se sint cultus, qui iustificent, aut mereantur vitam aeternam. Denique sunt ex illo genere, de quo Paulus ait. Corporalis exercitatio parumper utilis est. Et credibile est alicubi, nunc quoque esse bonos viros in Monasterijs, qui seruiunt ministerio uerbi, qui illis observationibus sine impijs opinionibus utuntur. At sentire, quod illae observationes sint cultus, propter quos coram Deo iusti reputentur, & per quos mereantur

Y V antur

DE VOTIS

antur uitam eternam, hoc pugnat cum Euangelio
de iusticia fidei, quod docet, q̄ propter Christum
donetur nobis iusticia, & uita eterna. Pugnat &
cum dicto Christi, Frustra colunt me mandatis ho-
minum. Pugnat & cum hac sententia. Omne quod
non est ex fide peccatum est. Quomodo autem possunt
affirmare quod sint cultus quos Deus appro-
bet, tanquam iusticiam coram ipso, cum nullum ha-
beant testimonium uerbi Dei.

Sed uidete impudentiam aduersariorum. Non
solum docent, q̄ obseruationes ille sint cultus iusti-
ficantes, sed addunt perfectiores esse cultus, hoc
est, magis merentes remissionem peccatorum &
iustificationem, quam sint alia uitæ genera. Et hi
concurrunt multæ falsæ ac perniciose opiniones
fingunt se seruare præcepta & consilia. Postea
homines liberales, cum somnient se habere merita
supererogationis, uendunt hæc alijs. Hæc omnia
plena sunt Pharisæica uanitatis. Extrema enim
pietas est sentire, q̄ Decalogo ita satisfaciunt, ut
supersint merita, Cum hæc præcepta omnes san-
ctos accusent, Diligas Dominum Deum tuum ex
toto corde tuo. Item, Non concupiscas. Propter
ait, Omnis homo mendax, id est, non recte

Deo sciens, non satis timens, non satis credens
Deo, quare falso gloriantur Monachi, in observa-
tione monasticæ uitæ præceptis satisfieri, ac plus-
quam præcepta fieri.

Deinde falsum & hoc est, q̄ observationes
monasticæ sint opera consiliorum Euangelij. Nam
Euangelium non consulit discrimina uestitus, cibo-
rum, abdicationem rerum propriarum. Hæ sunt
traditiones humanæ, de quibus omnibus dictum
est. Esca non commendat Deo, quare neq; cultus
iustificantes sunt, neq; perfectio. Imo cum his titu-
lis sucate proponuntur, sunt meræ doctrinæ de-
moniorum. Virginitas suadetur, sed his qui do-
num habent, ut supra dictum est. Error est autem
perniciosissimus sentire, q̄ perfectio Euangelica
sit in traditionibus humanis. Nam ita etiam Ma-
hometistarum Monachi gloriari possent, se ha-
bere perfectionem Euangelicam. Neq; est in obser-
uatione aliorum quæ dicuntur ἀδιάφορα, sed
quia regnum Dei est iusticia & uita in cordibus,
ideo perfectio est, crescere timorem Dei, fiduciam
misericordiæ promissæ in Christo, & curam obe-
diendi uocationi, sicut & Paulus describit perfec-
tionem, transformamur a claritate in claritatem,
tanquam

tanquam

DE VOTIS

tanquam a Domini spiritu. Non ait, alium subinde cucullum accipimus, aut alios calceos, aut alia cingula. Miserabile est in Ecclesia tales Pharisaeas, imo Mahometicas uoces legi atq; audiri, uidelicet, perfectionem Euangelij, regni Christi, quod est uita eterna, in his stultis obseruationibus uestium, & similium nugarum collocari.

Nunc audite Arcopagitas nostros quam indignam sententiam posuerint in Confutatione. Sic aiunt SACRIS LITERIS EXPRESSVM esse Monasticam uitam, debita obseruatione custoditam, quam per gratiam Dei, quilibet Monastici custodire possunt, mereri uitam eternam, & quidem multo auctiorem Christus eis promisit, qui reliquerint domum aut fratres &c. Hæc sunt uerba aduersariorum, in quibus hoc primum impudentissime dicitur, qd sacris literis expressum sit, uitam monasticam mereri uitam eternam. Vbi enim loquuntur sacræ literæ de monastica? Sic agunt etiam aduersarij, sic citant scripturas nihili homines, cum nemo nesciat monasticam recens excogitatam esse, tamen allegant autoritatem scripturæ, & quidem dicunt hoc suum decretum expressum esse in scripturis. Præterea contumelia afficit Christum

Christum, cum dicunt homines per monasticam mereri uitam eternam. Deus ne sue quidem legi hunc honorem tribuit, q̄ mereatur uitam eternam sicut clare dicit apud Ezechielem Cap. 20. Ego dedi eis præcepta non bona, & iudicia in quibus non uiuent. Primum hoc certum est, q̄ uita monastica non meretur remissionem peccatorum, sed hanc fide gratis accipimus, ut supra dictum est. Deinde propter Christum, per misericordiam donatur uita eterna, his qui fide accipiunt remissionem, nec opponunt merita sua iudicio Dei, sicut & Bernardus grauissime dicit. Necessesse est primo omnium credere, q̄ remissionem peccatorum habere non possis, nisi per indulgentiam Dei. Deinde q̄ nihil prorsus habere queas operis boni, nisi & hoc dederit ipse. Postremo q̄ eternam uitam nullis potes operibus promereri, nisi gratis detur & illa. Cetera quæ in eandem sententiam sequuntur supra recitauimus. Addit autem in fine Bernardus. Nemo se seducat, quia si bene cogitare uoluerit, inueniet procul dubio, q̄ nec cum decem millibus posset occurrere ei qui cum uiginti millibus uenit ad se. Cum autem nec diuine leges operibus mereamur remissionem peccatorum aut uitam eternam, sed necesse sit querere misericordiam promissam

missam

DE VOTIS

missam in Christo, multo minus obseruationibus
monasticis, cum sint merae traditiones humane,
tribuendus est hic honor q̄ mereantur remissionem
peccatorum, aut uitam eternam. Ita simpliciter ob
ruunt Euangelium de gratuita remissione peccato
rum, & de apprehendenda misericordia promissa
in Christo, qui docent monasticam uitam mereri
remissionem peccatorum, aut uitam eternam, &
fiduciam debitam Christo transferunt in illas stul
tas obseruationes. Pro Christo colunt suos cucul
los, suas sordes. Cum autem & ipsi egeant miseria
cordia, impie faciunt, q̄ fingunt merita superero
gationis, eaq; alijs uendunt. Breuius de his rebus
dicimus, quia ex his quæ supra de iustificatione, de
pœnitentia, de traditionibus humanis diximus, scia
tis constat uota monastica non esse precium, prop
ter quod detur remissio peccatorum & uita eter
na. Et cum Christus uocet traditiones cultus inuili
les, nullo modo sunt perfectio Euangelica.

Verum aduersarij uideri uolunt astute mo
derari uulgarem persuasionem de perfectiõe. Ne
gant monasticam uitam perfectionem esse, sed di
cunt statum esse acquirendæ perfectionis. Belle di
ctum est, & meminimus hanc correctionem exte
apud

apud Gersonem. Apparet enim prudentes viros
 offensos immodicis illis encomijs uitæ monasticae,
 cum non auderent in totum detrudere ei laudem
 perfectionis, addidisse hanc ἐπαινεσθῶσι, q̄ sit
 status acquirendæ perfectionis. Hoc si sequimur,
 nihilo magis erit monastica status perfectionis,
 quam uita agricolæ aut fabri. Nam hi quoq; sunt
 status acquirendæ perfectionis. Omnes enim homi-
 nes in quacunq; uocatione perfectionem expetere
 debent, hoc est, crescere in timore Dei, in fide, in
 dilectione proximi & similibus uirtutibus spiritua-
 libus. Extant in historijs Eremitarum exempla An-
 tonij & aliorum, quæ exæquant genera uitæ. Scri-
 bitur Antonio petenti, ut Deus sibi ostenderet,
 quantum in hoc uitæ genere proficeret, quendam
 in urbe Alexandria sutorem monstratum esse, per
 somnium, cui compararetur. Postridie Antonius
 ueniens in urbem, accedit ad sutorem, exploratu-
 rus illius exercitia & dona, collocutus cum homi-
 ne, nihil audit, nisi mane eum pro uniuersa ciuitate
 paucis uerbis orare, deinde arti suæ operam dare.
 Hic intellexit Antonius non esse iustificationem tri-
 buendam illi uitæ generi, quod susceperit.

Sed aduersarij, etsi nunc moderantur laudēs
 de perfe

DE VOTIS

de perfectione, tamen aliter re ipsa sentiunt. Venerunt enim merita, & applicant pro alijs hoc pre-textu, q̄ obseruent præcepta & consilia, quare re ipsa sentiunt sibi superesse merita. Quid est autem arrogare sibi perfectionem, si hoc non est? Deinde in ipsa Confutatione positum est, q̄ monachi contendant propius secundam Euangelium uisere. Tribuit igitur perfectionem traditionibus humanis, si ideo propius secundum Euangelium uerunt Monachi, quia non habent proprium, qui sunt cœlibes, quia obediunt Regulæ in uestitu, cibus & similibus nugis.

Item Confutatio dicit Monachos mereri uitam eternam auctiorem, & allegant Scripturam Qui reliquerit domum &c. scilicet hic quoq̄ perfectionem arrogat facticijs religionibus, sed hinc Scripturæ, nihil facit ad uitam monasticam. Non enim hoc uult Christus, q̄ deserere parentes coniugem, fratres, sit opus ideo faciendum, quod mereatur remissionem peccatorum & uitam eternam. Imo maledicta est illa desertio. Fit enim contumelia Christi, si quis ideo deserat parentes, aut coniugem, ut hoc ipso opere mereatur remissionem peccatorum & uitam eternam. Duplex autem desertio est, quedam fit sine uocatione
mandat

mandato Dei, hanc non probat Christus. Nam opera a nobis electa, sunt inutiles cultus. Clarius autem hic apparet, Christum non probare hanc fugam, quia loquitur de deserenda uxore, & liberis. Scimus autem q̄ mandatum Dei prohibet deserere uxorem & liberos. Alia desertio est, quæ fit mandato Dei, uidelicet, cum cogit nos potestas aut tyrannis cedere, aut negare Euangelium. Hic habemus mandatum, ut potius sustineamus iniuriam, potius eripi nobis patiamur, non solum facultates, coniugem, liberos, sed uitam quoq̄. Hanc desertionem probat Christus, ideoq̄ addit, propter Euangelium, ut significet se de his loqui, non qui faciunt iniuriam uxori & liberis, sed qui propter cōfessionem Euangelij sustinent iniuriam. Corpus nostrum etiam deserere debemus propter Euangelium. Hic ridiculum fuerit sentire, q̄ cultus Dei sit, seipsum occidere & relinquere corpus sine mandato Dei. Ita ridiculum est sentire q̄ cultus Dei sit, deserere possessiones, amicos, coniugem, liberos, sine mandato Dei. Constat igitur male detorqueri dictum Christi ad uitam monasticam. Nisi fortassis hoc quadrat, q̄ centuplum in hac uita recipiunt. Plurimi enim sunt Monachi non propter Euangelium, sed propter culinam

Z & ocium

DE VOTIS

Et ocium qui pro exiguis patrimonijs inueniunt
amplissimas opes. Sed ut tota res Monastica, simu-
lationis plena est, ita falso pretextu testimonia
scripturae citant, ut dupliciter peccent, hoc est, ut
fallant homines, & fallant pretextu nominis di-
uini.

Citatur & alius locus de perfectione, Si uis
perfectus esse, uade, uende quae habes, & da paupe-
ribus & ueni, & sequere me. Hic locus exercuit
multos qui sinxerunt perfectionem esse possessio-
nes ac dominia rerum abijcere. Sinamus Philoso-
phos Aristippum praedicare, qui magnū auri pon-
dus abiecit in mare. Talia exempla nihil pertinent
ad Christianam perfectionem. Rerum diuisio, do-
minia & possessio, sunt ordinationes ciuiles ap-
probatae uerbo Dei, in praecipito. Non furtum fa-
cies. Desertio facultatum non habet mandatum,
aut consilium in Scripturis. Nam Euangelica pau-
peritas non est desertio rerum, sed non esse aua-
rum, non confidere opibus, sicut Dauid pauper
erat, in ditissimo regno. Quare cum desertio facul-
tatum sit mere traditio humana, est inutilis cultus.
Et immodica sunt illa Encomia in extrauagante,
quae ait abdicationem proprietatis omnium re-
rum, propter Deum, meritoriam & sanctam, &
uiam

nam perfectionis esse. Et periculosissimum est rem
 pugnantem cum civili consuetudine, talibus immo-
 deratis laudibus efferre. At Christus hic perfectio-
 nem uocat. Imo, iniuriam faciunt textui, qui trun-
 catum allegant. Perfectio est in hoc, quod addit
 Christus, sequere me. Exemplum obedientie in uo-
 catione propositum est, Et quia uocationes disti-
 miles sunt, ita hæc uocatio non est omnium, sed
 proprie ad illam personam, cum qua ibi loquitur
 Christus, pertinet, sicut uocatio Dauid ad Regnū,
 Abraham ad mactandum filium non sunt nobis imi-
 tandæ, Vocationes sunt personales, sicut negocia
 ipsa uariant temporibus & personis, Sed exem-
 plum obedientie est generale. Perfectio erat futu-
 ra illi iuueni, si huic uocationi credidisset & obe-
 diuisset. Ita perfectio nobis est, obedire unūqucūq;
 uera fide suæ uocationi.

Tertio. In uotis Monasticis promittitur ca-
 stitas, Supra autem diximus de coniugio Sacerdo-
 tum, non posse uotis aut legibus tolli ius nature in
 hominibus. Et quia non omnes habent donum con-
 tinentie, multi propter imbecillitatem in foeli-
 citer continent. Neq; uero ulla uota, aut ulla le-
 ges possunt abolere mandatū spiritus sancti. Prop-

DE VOTIS

ter fornicationem unusquisque habeat uxorem suam. Quare hoc uotum non est licitum in his qui non habent donum continentiae, sed propter imbecillitatem contaminantur. De hoc toto loco satis supra dictum est, in quo profecto mirum est, cum uersentur ob oculos pericula & scandala, tamen aduersarios defendere suas traditiones, contra manifestum Dei praeceptum. Nec commouet eos uox Christi, qui obiurgat Phariseos, qui traditiones contra mandatum Dei fecerant.

Quarto. Liberant hos qui uiuunt in Mondasterijs impij cultus, quales sunt prophanatio Missae ad questum collatae pro mortuis, cultus sanctorum, in quibus duplex uitium est, & quod sancti in locum Christi surrogantur, & impie coluntur, sicut finixerunt Dominicastrum Rosarium B. Virginis, quod est mera βαττολογία non minus stulta, quam impia uanissimam fiduciam alens. Deinde haec ipsae impietates, tantum conferuntur ad questum. Item Euangelium de gratuita remissione peccatorum propter Christum, de iusticia fidei, de uera poenitentia, de operibus quae habent mandatum Dei, neque audiunt, neque docent. Sed uersantur aut in Philosophicis disputacionibus, aut in traditionibus cere-

moniarum

moniarum quæ obscurant Christum. Non hic dicemus de illo toto cultu ceremoniarum, de lectionibus, cantu, & similibus rebus quæ poterant tolerari, si haberentur pro exercitijs, sicut lectiones in Scholis, quarum finis est docere audientes, & inter docendum aliquos commouere ad timorem, aut fidem. Sed nunc fingunt has ceremonias esse cultus Dei, qui mereantur remissionem peccatorum ipsis & alijs. Ideo enim augent has ceremonias. Quod si susciperent ad docendos, & adhortandos auditores, breues & acurata lectiones plus prodesse, quam illæ infinitæ βαττολογίαι. Ita tota uita monastica plena est hypocrisi, & falsis opinionibus. Ad hæc omnia accedit & hoc periculū, quod qui sunt in illis collegijs coguntur assentiri persequentibus ueritatem. Multæ igitur graues & magnæ rationes sunt, quæ liberant bonos uiros ab hoc uitæ genere.

Postremo multos liberant ipsi Canones, qui aut illecti artibus Monachorum sine iudicio uouerunt, aut coacti ab amicis uouerunt. Talia uota ne Canones quidem pronunciant esse uota. Ex his omnibus apparet plurimas esse causas, quæ docent uota Monastica, qualia hætenus facta sunt, non esse

Z ij esse

DE VOTIS.

esse uota, quare tuto deseri potest uitæ genus plenum hypocrisis & falsarum opinionum.

Hic obijciunt ex lege Nazareos. Sed hi non suscipiebant uota sua cum his opinionibus quas hactenus diximus nos reprehendere in uotis Monachorum. Nazareorum ritus erat exercitium, aut protestatio fidei coram hominibus, non merebatur remissionem peccatorum coram Deo, non iustificabat coram Deo. Deinde sicut nunc circumcisio, aut mactatio uictimarum non esset cultus, ita nec ritus Nazareorum, nunc debet proponi tanquam cultus, sed debet iudicari simpliciter *ἀδύνατον* φρονοῦ. Non igitur recte confertur Monachatus sine uerbo Dei excogitatus ut sit cultus, qui mereatur remissionem peccatorum, & iustificationem, cum ritu Nazareorum, qui habebat uerbum Dei, nec traditus erat in hoc, ut mereretur remissionem peccatorum, sed ut esset exercitium externum, sicut alie ceremonie legis. Idem de alijs uotis in lege traditis dici potest.

Allegantur & Rechabite, qui nec possessiones habebant ullas, nec uinum bibebant, ut scribit Ieremias Cap. 35. Scilicet pulchre quadrat exemplum

plum Rechabitarum ad Monachos nostros, quorum Monasteria superant palatia regum, qui lautissime uiuunt. Et Rechabite in illa omnium rerum penuria, tamen erant coniuges. Nostri Monachi cum affluent omnibus delicijs profitentur cœlibatum. Cœterum exempla iuxta regulam, hoc est, iuxta scripturas certas & claras, non contra regulam, seu contra scripturas interpretari conuenit. Certissimum est autem obseruationes nostras non mereri remissionem peccatorum, aut iustificationem. Quare cum laudantur Rechabite, necesse est eos morem suum, non ideo seruasse, q̄ sentirent se per eũ mereri remissionem peccatorũ, aut opus ipsum cultum esse iustificantem, aut propter quem consequerentur uitam æternam, non per misericordiam Dei, propter semen promissum. Sed quia habuerunt mandatum parentum, laudatur obedientia, de qua extat præceptum Dei. Honora patrem & matrem. Deinde, mos habebat finem proprium quia peregrini erant, non Israelite, apparet patrem uoluisse eos certis notis discernere a suis popularibus, ne relaberentur ad impietatem populariũ. Volebat his notis eos admonere doctrine fidei, & immortalitatis. Talis finis ẽ licitus. At fines

DE VOTIS

Monastica longe alij traduntur. Fingunt opera
Monasticæ cultus esse, fingunt ea mereri remis-
sionem peccatorum ac iustificationem. Est igitur
dissimile Monasticæ exemplum Rechabitarum, ut
omittamus hic alia incommoda quæ herent in præ-
senti Monastica.

Citant & ex priore ad Timotheum Cap. 5.
de uiduis, quæ seruientes Ecclesiæ,alebantur de
publico, ubi ait. Nubere uolunt, habentes damnationem,
quia primam fidem irritam fecerunt. Pri-
mum hic fingamus Apostolum de uotis loqui, tã-
men hic locus non patrocimabitur Monasticis uo-
tis, quæ fiunt de impijs cultibus, & hac opinione,
ut mereantur remissionem peccatorum, & iustifi-
cationem. Paulus enim tota uoce damnat omnes
cultus, omnes leges, omnia opera, si ita obseruen-
tur, ut mereantur remissionem peccatorum, aut ut
propter ea consequamur uitam æternam, non
propter Christum per misericordiam. Ideo neces-
se est uota uiduarum, si qua fuerunt, dissimilia fuisse
uotis Monasticis. Præterea, si non desinant
aduersarij detorquere locum ad uota, detorquen-
dum erit eodem hoc quoq; , q; uetat eligi uiduam
minorem annis sexaginta. Ita uota ante eam abda-
tunt

tem facta erunt irrita. Sed nondum norat Ecclesia hæc uota. Itaq; damnat Paulus uiduas, non quia nubunt, iubet enim nubere iuniores, sed quia publico sumptu alita lasciuebant, ideoq; fidem abijciebant. Hoc uocat primam fidem, scilicet, non uoti monastici, sed Christianismi. Et hoc modo fidem accipit in eodem Cap. Si quis proprios, & maxime domesticos non curat, fidem abnegauit. Aliter enim de fide loquitur quam Sophista. Non tribuit fidem his qui habent peccatum mortale. Ideo dicit hos abijcere fidem, qui non curant propinquos. Et ad eundem modum dicit mulierculas petulantes fidem abijcere.

Percurrimus aliquot nostras rationes, & obiter diluimus ea que aduersarij obijciunt. Et hæc collegimus non solum propter aduersarios, sed multo magis propter pias mentes, ut habeant in conspectu causas, quare improbare debeant hypocrisin & fictos cultus Monasticos, quos quidem totos hæc una uox Christi abrogat, cum ait. Frustra colunt me mandatis hominum. Quare uota ipsa, & obseruationes ciborum, lectionum, cantuum, uestitus calceorum, cingulorum, inuites cultus sunt caram Deo. Et certo sciant omnes pie

Z v

mentes

DE POTESTATE

mentes, simpliciter Pharisaicam & damnatam opinionem esse, q̄ illæ observationes mereantur remissionem peccatorum, q̄ propter eas iusti reputamur, q̄ propter eas consequamur uitam eternam, non per misericordiam propter Christum. Et necesse est sanctos uiros qui in his uitæ generibus uixerunt, abiecta fiducia talium observationum, didicisse, q̄ remissionem peccatorum propter Christum gratis haberent, q̄ propter Christum per misericordiam consecuturi essent uitam eternam, non propter illos cultus, q̄ Deus tantum approbet cultus suo uerbo institutos, qui ualeant in fide.

DE POTESTATE EC- clesiastica.

Vehementer hic uociferantur aduersarij de priuilegijs & immunitatibus Ecclesiasticis, Et addunt Epilogum. Irrita sunt omnia quæ in præsentî articulo contra immunitatem Ecclesiarum & Sacerdotum inferuntur. Hæc est mera calumnia, Nos enim de rebus alijs in hoc articulo disputauimus. Caterum sæpe testati sumus, nos politicas ordinationes, & donationes Principum & priuilegia non reprehendere. Sed utinam uicissim audirent